

XXXI Skup TRENDOVI RAZVOJA:

**“BUDUĆNOST VISOKOG
OBRAZOVANJA: KVALITET,
INTERNACIONALIZACIJA,
DIGITALIZACIJA I
INOVACIJE”**

ZBORNİK RADOVA

www.trend.uns.ac.rs

TREND 2025

Uredio:

Prof. dr Boris Dumnić

Vrnjačka Banja

3 - 5. 12. 2025.

Naučno-stručni skupovi TRENDovi RAZVOJA - TREND

1. **skup:** "Informacione tehnologije i primena u elektroenergetici", Novi Sad, okt. 1994.
2. **skup:** "Električna vozila – pogon i aplikacije", Novi Sad, okt. 1996.
3. **skup:** "Savremene tehnologije u elektroprivredi", Kopaonik, mart 1997.
4. **skup:** "Nove tehnologije u elektrodistribuciji", Kopaonik, mart 1998.
5. **skup:** "Nove tehnologije u elektrodistribuciji", Kopaonik, mart 1999.
6. **skup:** "Nove tehnologije u elektrodistribuciji", Kopaonik, mart 2000.
7. **skup:** "Nove tehnologije u elektrodistribuciji", Novi Sad, feb. 2001.
8. **skup:** "Univerzitet i NT parkovi", Kopaonik, feb. 2002.
9. **skup:** "Bolonjski proces I tehnički fakulteti", Kopaonik, mart 2003.
10. **skup:** "Integrirani univerzitet i tehničke struke", Kopaonik, mart, 2004.
11. **skup:** "Šta donosi novi zakon o visokom obrazovanju", Kopaonik, mart, 2005.
12. **skup:** "Bolonjski proces i primena novog zakona", Kopaonik, mart, 2006.
13. **skup:** "Akreditacija Bolonjskih studija", Kopaonik, mart, 2007.
14. **skup:** "Efikasnost i kvalitet bolonjskih studija", Kopaonik, mart, 2008.
15. **skup:** "Doktorske studije u Srbiji, regionu i EU", Kopaonik, mart, 2009.
16. **skup:** "Bolonja 2010: stanje, dileme i perspektive", Kopaonik, mart, 2010.
17. **skup:** "EVROPA 2020: društvo zasnovano na znanju", Kopaonik, mart, 2011.
18. **skup:** "Internacionalizacija univerziteta", Kopaonik, februar, 2012.
19. **skup:** „Univerzitet na tržištu“, Maribor, Slovenija, Feb. 2013.
20. **skup:** "Razvojni potencijal visokog obrazovanja", Kopaonik, Srbija, feb. 2014.
21. **skup:** "Univerzitet u promenama...", Zlatibor, Srbija, feb. 2015.
22. **skup:** "Nove tehnologije u nastavi", Zlatibor, Srbija, feb. 2016.
23. **skup:** „Položaj visokog obrazovanja i nauke u Srbiji“, Zlatibor, Srbija, feb. 2017.
24. **skup:** „Digitalizacija visokog obrazovanja“, Kopaonik, Srbija, feb. 2018
25. **skup:** „Kvalitet visokog obrazovanja“, Kopaonik, Srbija, feb. 2019
26. **skup:** „Inovacije u modernom obrazovanju“, Kopaonik, Srbija, feb. 2020.
27. **skup:** „On-line nastava na univerzitetima“, Novi Sad, Srbija, feb. 2021.
28. **skup:** „Univerzitetsko obrazovanje za privredu“, Kopaonik, Srbija, feb. 2022.
29. **skup:** „Univerzitet pred novim izazovima“, Vrnjačka Banja, Srbija, feb. 2023.
30. **skup:** „Nastavnici i saradnici kao centar promena u visokom obrazovanju“, Vrnjačka Banja, Srbija, feb. 2024
31. **skup:** „Budućnost visokog obrazovanja: Kvalitet, internacionalizacija, digitalizacija i inovacije“, Vrnjačka Banja, Srbija, dec. 2025

Organizator: **FAKULTET TEHNIČKIH NAUKA – NOVI SAD**

Programski odbor:

1. Prof. dr Boris Dumnić
2. Prof. dr Darko Stefanović
3. Prof. dr Igor Peško
4. Prof. dr Milan Vidaković
5. Prof. dr Dejan Lukić
6. Prof. dr Srđan Kolaković

International Steering Committee:

1. Prof. Mester Gyula, Obuda University, Budapest, H
2. Prof. Darko Knežević, University of Banja Luka, B&H
3. Prof. Branko Blanuša, University of Banja Luka, B&H
4. Prof. Božidar Popović, University of East Sarajevo, B&H
5. Assoc. Prof. Saša Mujović, University of Montenegro, MG
6. Prof. Biljana Stamatovic, UDG, Podgorica, MG
7. Assoc. Prof. Marian Greconici, Polytechnica Timisoara, RO
8. Prof. Damir Šljivac, University of Osijek, CRO
9. Prof. Danijel Topić, University of Osijek, CRO
10. Prof. Dimitar Taškovski, UKIM, Skopje, NMK
11. Prof. Ljupco Karadžinov, UKIM, Skopje, NMK
12. Prof. dr Rogerio Dionisio, Politécnico de CB, Portugal

Organizacioni odbor:

1. Prof. dr Boris Dumnić
2. Prof. dr Darko Stefanović
3. Prof. dr Igor Peško
4. Prof. dr Milan Vidaković
5. Prof. dr Dejan Lukić
6. Prof. dr Srđan Kolaković
7. Prof. dr Aleksandra Pešterac
8. Prof. dr Zoltan Čorba
9. Dragomir Nikolić
10. Ljubinka Gerić
11. Milana Vrtunski
12. Sara Koprivica
13. Milan Jovin
14. Katarina Marinković
15. Barbara Vujkov

Izdavač:

Fakultet tehničkih nauka
Univerziteta u Novom Sadu
Trg Dositeja Obradovića 6, Novi Sad,
Tel: 021/ 450-810
Fax: 021/ 458-133
e-mail: ftndean@uns.ac.rs,
www.trend.uns.ac.rs

Tehnička obrada:

Sara Koprivica, MSc
Nikolić Dragomir, MSc
Prof. dr Zoltan Čorba
Ana Đurić, MSc
Marko Štaka, MSc
Aleksandra Hornjak, Msc
Milan Jovin, Msc

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteke Matice srpske, Novi Sad

378(082)

СКУП Трендovi развоја (31 ; 2025 ; Врњачка Бања)

Zbornik radova [Elektronski izvor] / XXXI skup Trendovi razvoja [sa temom] „Budućnost visokog obrazovanja; kvalitet, internacionalizacija, digitalizacija i inovacije“, Vrnjačka Banja 3-5. 12. 2025. ; uredio Boris Dumnić. - Novi Sad : Fakultet tehničkih nauka, 2025

Način pristupa (URL): Način pristupa
(URL): http://www.trend.uns.ac.rs/stskup/trend_2025/TREND2025-ZBORNIK-RADOVA.pdf. - Opis zasnovan na stanju na dan 2.2.2025. - Nasl. s naslovnog ekrana. - Radovi na srp. i engl. jeziku. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime na engl. jeziku uz svaki rad.

ISBN 978-86-6022-747-0

a) Високошколско образовање -- Зборници

COBISS.SR-ID 181282825

ULOGA I ZNAČAJ STUDENTSKE PRAKSE KAO SEGMENT NASTAVNOG PROCESA U KORPUSU KRIVIČNIH PREDMETA

Nenad Bingulac¹, Jelena Matijašević², Sanja Škorić³

^{1,2,3}Univerzitet Privredna akademija, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, Srbija
¹nbingulac@pravni-fakultet.info, ²jelena@pravni-fakultet.info, ³sanja@pravni-fakultet.info

Kratak sadržaj: U ovom istraživanju razmotriće se u konciznim crtama značaj studentske prakse tokom fakultetskog obrazovnog procesa i na koji način ona utiče na profesionalni razvoj studenata. Jedno od najefektnijih neposrednih iskustava sa potencijalnim budućim poslovnim angažmanom, student može da dobije upravo putem studentske prakse. Ona predstavlja posebnu komponentu koja omogućava studentima da steknu uvide u praktične veštine koje su im neophodne za obavljanje kasnijih poslova i da se tokom studija fokusiraju na njihovo usavršavanje ili formiranje. Svakako jedna od posebnosti studentske prakse je da se napravi jasna razlika između teorijskog i praktičnog, odnosno da se napravi razlika između onoga što se uči u „knjigama” i onog kako to „funkcioniše” u praksi. Premoštavanje tog jaza dovodi studenta, odnosno budućeg zaposlenog u poseban položaj kod budućeg poslodavca. U ovom istraživanju razmotriće se uloga fakulteta i poslodavaca u organizaciji studentske prakse. Posebno će se ukazati pomenuto na primeru Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe iz predmeta sa krivične katedre. Na osnovu svega iznetog, može da se uvidi da je cilj rada da se ukaže na važnost studentske prakse posebno za njihov budući profesionalni rad i uspeh.

Cljučne reči: Stručna praksa, mentori, Zakon o visokom obrazovanju, pravni fakultet, krivično pravo

THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF STUDENT PRACTICE AS A SEGMENT OF THE TEACHING PROCESS IN THE CORPUS OF CRIMINAL LECTURES

Abstract: In this research, the importance of student practice during the faculty educational process and how it affects the professional development of students will be briefly considered. One of the most effective direct experiences with a potential future business engagement, a student can get precisely through a student internship. It represents a special component that allows students to gain insights into practical skills that are necessary for them to perform later jobs and to focus on their improvement or formation during their studies. Certainly, one of the peculiarities of student practice is to make a clear difference between theoretical and practical, that is, to make a difference between what is taught in "books" and how it "works" in practice. Bridging that gap puts the student, that is, the future employee in a special position with the future employer. This research will focus on the role of faculty and employers in the organization of student internships. In particular, the aforementioned will be pointed out on the example of the Faculty of Law for Economy and Justice from the criminal department. Based on everything presented, it can be seen that the aim of the work is to point out the importance of student practice especially for their future professional work and success.

Key Words: student practice, mentors, Law on Higher Education, law faculty, criminal law

1. UVODNA RAZMATRANJA

„Studiranje“ se može posmatrati kroz razne oblike percepcije. Svakako jedan od najznačajnijih je da student usvoji određena znanja koja mu prenosi nastavni kadar tokom trajanja studiranja. To znanje bi trebalo da bude aplikativno i funkcionalno u budućem post fakultetskom periodu ne samo u egzistencionalnom već u sveobuhvatnom smislu.

Studentska praksa predstavlja posebno važan deo akademskog obrazovanja. Tokom studiranja, to je proces u kojem se u određenoj meri može uvideti i primetiti individualni stepen usvojenog znanja i do koje mere se ono može primeniti u praksi, zatim može biti i sredstvo boljeg razumevanja određenog usvojenog teorijskog gradiva.

U određenim idealnim uslovima studentska praksa, posebno na višim godinama studija može da da poseban podstrek i motivaciju da se što pre završi proces studiranja, dok s druge strane ona je provera znanja u realnim radnim uslovima, što je već naznačeno. U nižim godinama studija, postojanje stručne prakse može se dovesti u pitanje u smislu opravdanosti, zbog recimo nedovoljnog usvojenog znanja ili znanja opšteg karaktera iz neke oblasti. Prednost studentske prakse tokom nižih godina studija može da bude u smislu individualnog preispitivanja studenta da li i dalje ima volju i želju da se profesionalno bavi tom oblašću. U svakom slučaju studentska praksa ima višestruke koristi, kako za studente, tako i za poslodavce.

Za poslodavce, studentska praksa može da ima značaj o percepciji potencijalnog budućeg radnog kadra, ali i da bude neki oblik „marketinga“ za dodatno utemeljenje odluke studenta da se time bavi. Poslodavcima se otvara mogućnost da prepoznaju i selektuju mlade kolege koji mogu biti ključni za razvoj njihove organizacije.

Jedna od mogućnosti poslodavaca je da mlade ljude još tokom studija obučavaju prema svojim specifičnim

potrebama, što može biti korisno u stvaranju budućih zaposlenih koji se brzo uklapaju u radnu sredinu.

Pored do sada istaknutog, potrebno je razmotriti i pitanje koje se odnosi na to da studentska praksa ima mogućnost da proširi postojeća znanja studenta.

Studentska praksa može biti bitna jer se putem nje stvara mogućnost sticanja praktičnih vještina koje nisu obuhvaćene tokom studiranja posebno u teorijskim predmetima. Za pozitivnu posledicu može se imati i razvijanje konkretnih vještina od kojih može da im zavisi buduća karijera.

Neretko se zaboravlja da se tokom studentske prakse rad u timovima u kojima nisu samo studenti, da postoji određeni drugi oblici komunikacije koji na fakultetima ne postoje ne samo u vidu vertikalne komunikacije već i kod horizontalne. Zatim, u studentsku svakodnevnicu ubacuje se i radno vreme i egzaktne obaveze tokom istog.

Još jedan od ne toliko приметnih koristi studentske prakse je umrežavanje, odnosno širenje ličnih kontakata a neretko i započinjanje stvaranja „prvih“ poslovnih kontakata. Kroz period studentske prakse postoji mogućnost da studenti upoznaju ljude iz svere koju izučavaju tokom studiranja, što može da ima značaj prilikom pronalaznje zaposlenja. Neretko se dešava da studenti koji su bili tokom studijske prakse u nekoj kompaniji, sudu i sl. po završetku studija započinju svoje prve poslovne korake, odnosno moglo bi se reći da se studentska praksa može pretvoriti u ulaz u profesionalni svet.

2. ZAKONODAVNI I PRAKTIČNI ASPEKT STRUČNE PRAKSE SA OSVRTOM NA ISKUSTVA

Zakon o visokom obrazovanju Republike Srbije [1] predviđa nekoliko odredbi koji se odnose na pitanje studentske prakse i to:

Članom 39, Zakona se određuje obim studija. U ovom članu, trećim stavom predviđa se da „ukupno angažovanje studenta sastoji se od aktivne nastave (predavanja, vežbe, praktikumi, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvijuma, ispita, izrade završnih radova, studentske prakse, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i drugih vidova angažovanja.“ Iz prikazanog se može videti da je dat poseban značaj studentskoj praksi.

Članom 96, Zakona određuje se organizacija studija. U ovom članu, petim stavom predviđa se da „u okviru osnovnih i master studija visokoškolska ustanova može organizovati studentsku praksu, kao deo studijskog programa ili kroz vannastavne aktivnosti.“ Iz prikazanog se može videti da studentska praksa može da bude deo studijskog programa, što ponovo ukazuje na prepoznavanje iste kao bitnog elementa edukacije tokom studiranja.

Na kraju, članom 107, Zakona određuje se mogućnost mirovanja prava i obaveza studenata. U ovom članu, prvim stavom predviđa se da „se studentu, na njegov zahtev, odobrava mirovanje prava i obaveza, u slučaju teže bolesti, upućivanja na studentsku praksu u trajanju od najmanje šest meseci, odsluženja i dosluženja vojnog roka, nege deteta do godinu dana života i posebne nege koja traje duže od detetove prve godine života, održavanja trudnoće i u drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.“ Ovim članom uređuju se neke posebne okolnosti kao što se može i videti iz citiranog koje u posrednom smislu daju opet percepciju prepoznavanja značaja studentske prakse.

U jednom od sprovedenih istraživanja[2] ukazuje se da proces studentske prakse ima faktički tri strane. Jedna strana su studenti, druga strana je mentor i treća strana je poslodavac, odnosno supervizor kompanije. U koliko, se studentska praksa dobro organizuje, (kako se to navodi u istraživanju) može se dobiti „win-win-win“ situacija.

Istom studijom se ukazuje da fakulteti mogu kroz proces studentske prakse da dobiju adekvatan uvid u kvalitet nastavnih planova i programa, u pogledu zadovoljavanja potreba realnog tržišta rada. Da bi se moglo smatrati da je studentska praksa efikasno sprovedena, mora se na vreme napraviti tačan model realizacije iste, na osnovu plana i cilja te prakse, zatim na osnovu prethodnih iskustava i kroz planiranje nove studentske prakse koja do tada nije sprovedena na fakultetu.

Spomenuto je da je od posebnog značaja za uspešnu realizaciju studentske prakse neophodno prvenstveno jasno definisanje obaveza studenata. Zatim posebno je nužno da mentori adekvatno pripreme studente za buduće aktivnosti informišući ih o nekim prvenstveno opštim stvarima i po potrebi da se razmotre i određene pojedinosti. Zatim mentori moraju biti u komunikaciji sa supervizorima. Prilikom dogovaranja studentske prakse od posebnog je značaja relacija mentor sa fakulteta – supervizor u preduzeću, državnom organu i sl. Njihova inicijalna obaveza je da usklade program stručne prakse sa načinom funkcionisanja preduzeća odnosno državnog organa, i da se na osnovu toga mogu odrediti ciljevi koje studenti trebaju da postignu. Jednostavnije izneto bi bilo da studenti što neosetnije pređu iz amfiteatra u radni prostor.[3]

Tokom istraživanja ove teme moglo se uočiti da se postoje centri koji se bave razvojem karijere i da su u određenoj meri ukazali na neka svoja iskustva. Jedno od tih iskustava se odnosi na pitanje iz kojeg razloga je bolja studijska praksa ili kasnija neplaćena praksa, nakon studiranja umesto potraga za plaćenim poslom. U razmatranju pomenutog može se videti stav u kojem se konstatuje da poslodavci su neretko voljni da daju posao licu koje nema radnog iskustva, odnosno da radnik sa radnim iskustvom pa čak i tokom studija ima znatno veće mogućnosti za zaposlenje. Pored pomenutog istaklo se i pitanje u kojem se jasno vidi tok misli studenta koji se odnosi na to da njegovo studiranje je bilo da bi stekao teorijsko znanje koje će praktično primenjivati kada završi fakultet i zaposli se, te stoga da li postoji potreba za nekim vidom poslovne prakse. U razmatranju ukazano videti se stav da postoji velika razlika između teorijskog znanja koje se uči na fakultetu i praktičnog potrebnog znanja za rad.[4] Iz ovoga se može pokrenuti sasvim jedno novo pitanje koje bi se odnosilo na to da li su studijski programi onda adekvatni, ali to svakako

nije tema ovog istraživanja.

Kada je reč o Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe u Novom Sadu studentska praksa se redovno sprovodi a kontinuirano se razmatra da li su se postigli isplanirani ciljevi.

U okviru krivično pravne katedre, studentska praksa se organizuje u osnovno, višem i apelacionom sudu, zatim u prekršajnom sudu dok se periodične studentske posete organizuju za odlaske u kaznenopopravne domove.

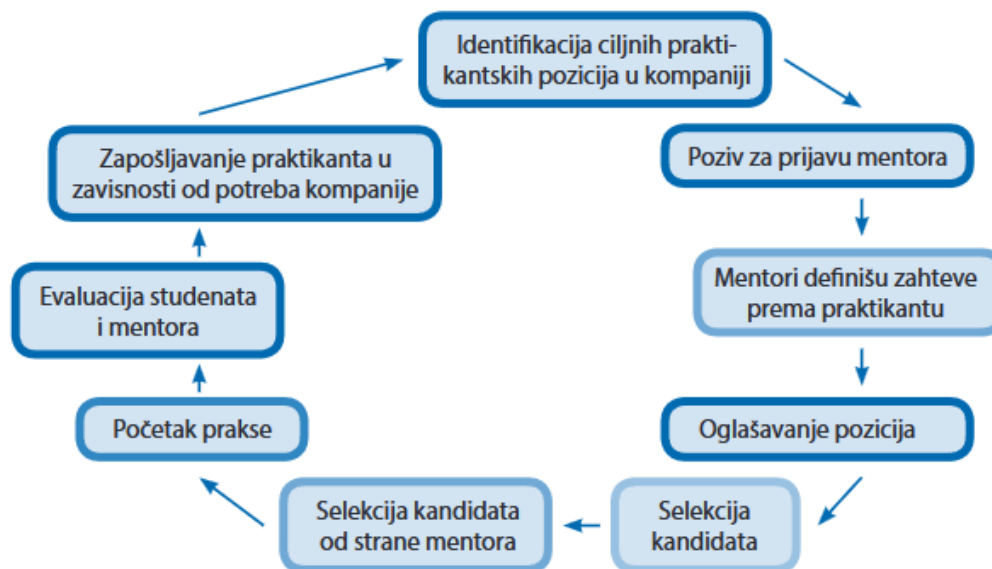
U najširem smislu posmatrano, studenti druge i treće godine osnovnih studija prolaze kroz sve one procese o kojima je bilo reču u prethodnom delu ovog rada, a koji se odnose na utemeljenje njihove volje da se bave ovim pozivom u okviru pravničke struke kao i u smislu dodatnog stimulansa za nastavak edukacije i podstrek za dalji rad. [5]

Ono što je najviše primećeno je sledeće.

Predmet krivično procesno pravo ima za cilj: upoznavanje studenta sa krivičnim postupkom kao sredstvom kojim država sprovodi borbu protiv kriminaliteta. Takođe, ostvarivanjem predviđenog naučno-nastavnog zadatka omogućava se da studenti ovladaju predmetom, subjektima, osnovnim načelima na kojima počiva krivično procesno pravo. Ishod predmeta: Očekuje se da savladavanjem programa predmeta student uspešno može da: - pokaže poznavanje osnovnih načela krivičnog postupka; - imenuje i definiše osnovne postulate krivičnog procesnog prava (subjekte, procesne radnje, dokazna sredstva, sudske odluke); - savlada strukturu i tok krivičnog postupka; - pokaže teorijsko znanje o pojmu i vrstama krivičnih procesnih subjekata, radnji, dokaznih sredstava, te sudskih odluka u krivičnom postupku.[6] Sličan cilj i ishod predmeta je kod predmeta prekršajno pravo.[7] U oba ova slučaja primećeno je da kada se radi recimo o toku predmeta kroz sud, ili o pregledanju spisa predmeta, studentu je previše apstraktno da usvoji to znanje tokom predavanja ili „kroz knjigu“.

Neretko se dešava da studenti reprodukuju usvojeno znanje gde se desi da postoji određena ili po koja logička omaška. Upravo na studentskoj praksi koja se organizuje ovi pomenuti predmeti postaju manje apstraktni te stoga mnogo logičniji za usvajanje i naravno na takav način stečeno znanje može se adekvatno i primeniti.

Pored pomenutog prilikom organizovanja studentske prakse posebno se obraća pažnja na interaktivne razgovore sa sudijama u kojima se sudski postupci analiziraju sa aspekta postojeće sudske prakse, a u okviru rekapitulacije usvojenog neretko se izvodi simulacija suđenja.[5]

Slika 1. Primer faze programa studentske prakse[8]

Postoji više istraživanja koja su se bavila pitanjem studijske prakse u uporednim sistemima. U tim istraživanjima može da se vidi da u zemljama EU postoje dve vrste pripravničkog staža. Prva je praksa koja je u vezi sa obrazovnim programom i predstavlja obavezni deo studijskog programa. Ove prakse traju u periodu od 3-6 meseci i realizuju se krajem studija. Tok prakse je jasno definisan kako bi se zadržao nivo kvaliteta i studija i posla. U okviru ovoga postoje i međunarodne prakse koje su isto tako jasno definisane i veoma se pažljivo monitoringuju. Druga vrsta pripravništva nama je mnogo bliža a odnosi se na neki od vidova zapošljavanja u smislu da kroz praksu pomogne mladim nezaposlenim licima da savladaju konkretna znanja i veštine i budu konkurentniji na tržištu rada.[8]

Na prikazanoj Slici 1: Faze programa studentske prakse, mogu se videti, faze studentske prakse koje su prepoznate od strane Unije poslodavaca Srbije. Te faze su sledeće:[8]

Prva faza je Identifikacija potreba za praktikantima unutar Kompanije – određivanje broja praktikanata, i po potrebu da li postoje specifične sposobnosti/veštine ukoliko su neophodne za obavljanje prakse.

Druga faza je Objavljivanje Konkursa za obavljanje studentske prakse – Poziv studentima da se odazovu i

pristupe programu studijske prakse. Informacije i detalji oko uslova dobijaju se od (budućih) mentora eventualno su dostupni na sajtu fakulteta.

Treća faza je selekcija kandidata – Za studentsku praksu biraju se studenti onih godina za koje je ta praksa predviđena. Najčešće se radi o završnim godinama studija, ali neretko to budu i studenti druge godine posebno ako se praksa izvodi u vezi sa predmetom Krivično pravo. Selekcija se vrši na osnovu aktivnosti na predavanjima i vežbama ali i na osnovu generalnog utiska studenta. Prilikom organizovanih studentskih poseta zatvorima, tim institucijama moraju se dostaviti svi potrebni podaci kako bi se mogle izvršiti određene bezbednosne provere.

Četvrta faza je realizacija programa prakse – Tokom ove faze dolazi do realizacije definisanih ciljeva od strane mentora koji su načinjeni uz saglasnost supervizora.

Peta faza je evaluacija programa prakse – U ovoj fazi se vrši evaluacija kao iz ugla praktikanta tako i iz ugla mentora i supervizora. Ovo je posebno važna faza posebno ako se uoče određeni propusti ili prostori za nadogradnju studentske prakse.

3. ZAKLJUČAK

Studentska praksa može se reći predstavlja nezamenljiv elemenat studentskog obrazovanja. Sa njome se praktično omogućava da studenti stvore „most“ između teorije i prakse. Kada se uzmu u obzir sve prednosti koje ona ima tokom studija, nesporno bi trebala da bude sastavni deo svakog studijskog programa.

Studentska praksa koju organizuje fakultet može da pruži studentima posebnu priliku da steknu ili da ovladaju sa određenim veštinama pa čak u određenoj meri i sa iskustvom koje mogu kasnije da koriste u početnim fazama zaposlenja.

Putem kvalitetno organizovane studentske prakse studenti prvenstveno mogu da načine određene rekapitulacije i provere usvojenog znanja ali i da „probaju“ da prime usvojeno znanje iz teorijskog ugla. Zatim, verovatno u manjem procentu ali ipak je moguće da uspostave i pojedine profesionalne kontakte.

U ovom istraživanju pored toga što su razmotrena i prikazana neka opšta opažanja koja se odnose na studentsku praksu koja je organizovana od strane fakulteta, posebna pažnja je posvećena i Zakonu o visokom obrazovanju, tj. odredbama kojima se afirmiše studentska praksa.

Pored pomenutog, poseban deo rada je posvećen praktičnom primeru sprovođenja studijske prakse studenata Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe u sudovima u Novom Sadu.

U okviru zaključnih razmatranja mišljenja smo da je potrebno još ukazati i na to da studentska praksa posebno ona koja je organizovana u sudovima može da ima poseban doprinos u smislu shvatanja etičkih i profesionalnih standarda koje imaju zaposleni u sudu, ali i generalno pravnici u smislu stranaka u postupku. Svakako nije zanemarljiv i aspekt razumevanja stepena odgovornosti i naravno kompleksnosti svakog krivičnog ili prekršajnog postupka uopšte.

Svakako, studentska praksa u sudovima može kao posredno da ima uticaj i u smislu šireg razumevanja pravnog sistema Srbije.

Zbog svega iznetog, studentska praksa u sudovima predstavlja nezamenljiv aspekt edukacije budućih pravnika.

4. LITERATURA

- [1] *Zakon o visokom obrazovanju*, Sl. glasnik RS, br. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - dr. zakon, 67/2019, 6/2020 - dr. zakoni, 11/2021 - autentično tumačenje, 67/2021, 67/2021 - dr. zakon i 76/2023
- [2] Ivana Katić, Jelena ErgelaševTubić, *Važnost stručne studentske prakse za studente menadžmenta i poslovanje preduzeća*, XXI Skup Trendovi razvoja: „Univerzitet u promenama”, Zlatibor, 23. - 26. 02. 2015.
- [3] Anastasios Zopiatis & Panikkos Constanti (2007). *And never the twain shall meet, Investigating the Hospitality Industry-Education Relationship in Cyprus*. Education + Training, Vol. 49, No. 5, 391-407.
- [4] Vanja Miajlović (2024) *Koja je svrha pohađanja prakse?* Center for Career Development, LINK group
- [5] Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Studentska praksa, <https://www.pravni-fakultet.edu.rs/novosti/item/1781-studentska-praksa-u-visem-i-apelacionom-sudu-u-novom-sadu.html>
- [6] Krivično procesno pravo, silabus predmeta https://www.pravni-fakultet.edu.rs/downloads/studije/2021/osnovne/opste_pravo/20.Krivicno_procesno_pravo_-_opsti_deo.pdf
- [7] Prekršajno pravo, silabus predmeta https://www.pravni-fakultet.edu.rs/downloads/studije/2021/osnovne/opste_pravo/35.Prekršajno_pravo.pdf
- [8] Dragoljub Rajić, Ljiljana Pavlović (2014), *Bolji uslovi za zapošljavanje mladih - uloga i značaj učeničke i stručne prakse*, Unija poslodavaca Srbije